

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

STUDIA PHILOLOGICA

ЗБІРНИК
СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ДО 25-РІЧЧЯ
ФАКУЛЬТЕТУ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ РДГУ

ВИПУСК 1

РІВНЕ 2017

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

STUDIA PHILOLOGICA

ЗБІРНИК
СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ДО 25-РІЧЧЯ
ФАКУЛЬТЕТУ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ РДГУ

ВИПУСК 1

РІВНЕ 2017

УДК 81+82:811.11+811.13

ББК 81+83

S 90

Studia Philologica : зб. студент. наук. праць / редколегія:
S 90 О.В. Деменчук, О.В. Константінова, О.І. Павлова [та ін.]. – Рівне :
РДГУ, 2017. – Вип. 1. – 256 с. – (Укр., англ. та нім. мовами).

Studia Philologica : The Collection of Students' Scientific Works /
EB: O.V. Demenchuk, O.V. Konstantinova, O.I. Pavlova et al. – Rivne :
RSUH, 2017. – Issue 1. – 256 p. – (In Ukrainian, English and German).

У збірнику студентських наукових праць «Studia Philologica» розглянуто низку питань, що стосуються актуальних проблем сучасної філології: зіставного мовознавства, лінгвістики тексту, термінознавства, літературознавства, перекладознавства.

The Collection of Students' Scientific Works «Studia Philologica» focuses on the topical issues of modern philological studies: Contrastive Linguistics, Text Linguistics, Terminology, Literature, and Translation.

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Деменчук О.В.**, д-р філол. наук, професор.

Відповідальний редактор – **Константінова О.В.**, канд. філол. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Павлова О.І., канд. філол. наук, професор; **Аладько Д.О.**, канд. філол. наук, доцент **Калініченко М.М.**, канд. філол. наук, доцент; **Михайлова Є.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Орел І.І.**, канд. філол. наук, доцент; **Павловська Л.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Тарасюк Н.Ю.**, канд. філол. наук, доцент.

Рекомендовано до друку вченою радою

Рівненського державного гуманітарного університету

(*протокол № 6 від 25.05.2017 р.*)

© Автори публікацій, 2017

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2017

ЗМІСТ

ЗІСТАВНЕ МОВОЗНАВСТВО

Васильків Л.С. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УСТАЛЕНИХ ПОРІВНЯНЬ (на матеріалі англійської, німецької та української мов)	6
Грамчук Д.В. ТРАНСФОРМАЦІЯ ХРОНОНІМІВ ЯК ОСОБЛИВОГО ПІДВИДУ ВЛАСНИХ НАЗВ	12
Гребенюк Ю.К. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТОСФЕРИ <i>ЩАСТЯ</i> – <i>НЕЩАСТЯ</i> (на матеріалі англійських та українських фразеологізмів)	16
Деменчук Д.О. КОНЦЕПТ ЧИСЛА <i>ОДИН</i> У МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ (на матеріалі фразеологічних одиниць української, англійської та французької мов)	23
Красуцький О.О., Фоміна Г.В. DIACHRONISCHE ASPEKTE DER SLAWISCHEN ENTLEHNUNGEN IN DER DEUTSCHEN SPRACHE	28
Мельник О.В., Фоміна Г.В. ДІАХРОНІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ГЕРМАНСЬКИХ МОВ	33
Мігіріна А.П. КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРЕДИКАТИВУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ ГРАМАТИКАХ	38
Оржеховська С.Т. ЛЮДИНА У МЕТАФОРІЧНІЙ КАРТИНІ СВІТУ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ	45
Романюк Д.Ю. ОЙКОНИМИ У ТУРИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ (на матеріалі англійської та української мов)	50
Собіпан Є.О. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ <i>БІЛЬ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	54
Соловей О.Д. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВЖИВАННЯ УКРАЇНІЗМІВ У СУЧАСНІЙ БРИТАНСЬКІЙ ТА КАНАДСЬКІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	58
Цуп О.В. СТРУКТУРА ТА СЕМАНТИКА ПОСЕСИВНИХ КОМПОЗИТИВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	63
Юношева Т.М. ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ В АНГЛІЙСЬКІЙ ФРАЗЕОЛОГІЇ	67

ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ

Гладка О.М. МОВЛЕННЄВІ ЖАНРИ У ХУДОЖНІЙ КОМУНІКАЦІЇ (на матеріалі творів Джорджа Мартіна)	73
Давидович Х.В. СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЕМОЦІЙНОГО КОНЦЕПТУ <i>СТРАХ</i> (на матеріалі роману Стівена Кінга «Сяйво»)	78
Мучак І.М. ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ВТОРИННОЇ ПРЕДИКАЦІЇ У ПРОСТОМУ РЕЧЕННІ	86
Неліпович Г.О. МОВНЕ ВИРАЖЕННЯ ПОНЯТТЯ «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЛЮДИНИ» У ПАРЕМІЯХ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	91

Осіпенко Т.В., Куліш В.С. ФУНКЦІОНАЛЬНА СКЛАДОВА МАРКЕРІВ <i>ТИШІ</i> / <i>МОВЧАННЯ</i> В АНГЛОМОВНІЙ ПОЕЗІЇ	96
Осіпчук Ю.С., Davidse К. INTERROGATIVE CLEFTS	101
Павельчук Н.О. ІСТОРИЧНИЙ ЕКСКУРС В ЕВОЛЮЦІЮ РЕКЛАМНОГО ТЕКСТУ	107
Попенко С.В., Мосієнко О.В. БЕЗАРКТИКЛЕВІ ПРИЙМЕННИКОВІ ЗВОРОТИ В АНГЛОМОВНОМУ МЕДІА ДИСКУРСІ	113
Таран Л.О., Кобякова І.К. ЛІНГВАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРАЖЕННЯ ТЕРМІНУ «ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ»	118
Шутюк К.В. ЖАНРОВА СПЕЦИФІКА КІНОСЦЕНАРІЇВ	124
Яковчук А.Я. ЛОГІКО-СЕМІОТИЧНІ ПРОТИСТАВЛЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ НА ПОЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ <i>ДРУЖБА</i> / <i>ВОРОЖНЕЧА</i> В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ	129

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Денисенко О.О., Александрова Г.О. ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ РОМАНУ МАЙКЛА КАННІНГЕМА «ГОДИНИ»	135
---	-----

ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

Бондарева О.М., Куліш В.С. ЗАСТОСУВАННЯ КОМПАРАТИВІСТСЬКИХ МЕТОДИК ПРИ АНАЛІЗІ АНГЛОМОВНИХ ТА УКРАЇНОМОВНИХ МАРКЕРІВ <i>ТИШІ</i>	140
Буличова М.М. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ГРАМАТИЧНОЇ КАТЕГОРІЇ РОДУ В ІМЕННИКАХ НА ПОЗНАЧЕННЯ ПРОФЕСІЇ АБО ПОСАДИ	143
Волдинер О.Ю. ПСИХОЛІНГВІСТИЧНА ПРИРОДА ЛЕКСИЧНОЇ ІНТЕРФЕРЕНЦІЇ	149
Желевська І.О. РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНО-МАРКОВАНИХ ОДИНИЦЬ У МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ	154
Коробка П.В., Недайнова І.В. СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ НЕОЛОГІЗМІВ У КОМП'ЮТЕРНОМУ ДИСКУРСІ	158
Король А.П., Дорда В.О. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ГУМОРИСТИЧНИХ ІНТЕНЦІЙ ТА РЕАЛІЙ В АНГЛОМОВНИХ МЕДІА	164
Кочергіна О.М., Сухова А.В. СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ МЕДИЧНИХ ТЕКСТІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ УКРАЇНСЬКОЮ	169
Кравчук А.Г. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ВЛАСНИХ НАЗВ УКРАЇНСЬКОЮ В РОМАНІ ДЖ. РОУЛІНГ «ГАРРІ ПОТТЕР І ФІЛОСОФСЬКІЙ КАМІНЬ»	173
Ляшкова І.І., Голікова О.М. МЕТАФОРА В НАУКОВО-ТЕХНІЧНІЙ ЛІТЕРАТУРІ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ ТА ПРОБЛЕМА ЕКВІВАЛЕНТНОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НА УКРАЇНСЬКУ	178

Магдич В.М., Тікан Я.Г. ПОЛІТИЧНА МЕТАФОРА ТА СПЕЦИФІКА ЇЇ ПЕРЕКЛАДУ У СУЧАСНИХ МЕДІАТЕКСТАХ	182
Хвостик Ю.С., Попова О.В. PECULIARITIES OF RENDERING SELF- REPRESENTATION STRATEGY OF POLITICIANS WITHIN A CONTEXT OF POLITICAL SPEECHES (a case study of the English media discourse)	186
Шимчук А.В., Демиденко О.П. «СТЕРТІ» МЕТАФОРИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ В ПІДМОВІ ОФТАЛЬМОЛОГІЇ	191
Шмат О.О., Прокопенко А.В. СТАТУС НЕОЛОГІЗМІВ АНГЛІЙСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ: ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ	197

ТЕРМІНОЗНАВСТВО

Казакова А.Ю., Федоренко С.В. КОНЦЕПТОСФЕРА АНГЛОМОВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТЕРМІНОЛЕКСИКИ	203
Капігула Ю.А. СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СЛЕНГУ В СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	209
Кузьменко Ю.В., Коломієць С.С. ВНУТРІШНЬОГАЛУЗЕВІ ТА МІЖГАЛУЗЕВІ ПОЛІСЕМАНТИ У ФАХОВИХ МОВАХ ЕНЕРГЕТИКИ, МАРКЕТИНГУ ТА ЕКОЛОГІЇ	213
Погуляєва М.С. АНГЛІЙСЬКА СПОРТИВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ: АСПЕКТИ СТРУКТУРИ ТА ЕТИМОЛОГІЇ	218
Федорчук Т.І. АНГЛІЙСЬКА ТЕРМІНОГРУПА «БАЛЬНИЙ ТАНЕЦЬ»: ЕТИМОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	223
Шевченко О.В., Коломієць С.С. КОМП'ЮТЕРНИЙ ЖАРГОН У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ: КЛАСИФІКАЦІЯ ТА СПОСОБИ УТВОРЕННЯ	229

З ІСТОРІЇ ФІЛОЛОГІЧНОЇ НАУКИ

ЗА МАТЕРІАЛАМИ МІЖВУЗІВСЬКОГО НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО СЕМІНАРУ «ФІЛОСОФІЯ МОВИ О.О. ПОТЕБНІ»

Манюта А.Ю. ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ О.О. ПОТЕБНІ	234
Романюк В.В. ПОЕЗІЯ І ПРОЗА У ПРАЦЯХ О.О. ПОТЕБНІ	237
Феськова І.В. ТЕОРІЯ НАЦІОНАЛЬНОСТІ О.О. ПОТЕБНІ	245

8. Кутина Л. Л. Языковые процессы, возникающие при становлении научных терминологических систем / Л. Л. Кутина // Лингвистические проблемы научно-технической терминологии. – М. : Наука, 1970. – [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://goo.gl/QA6Hoz>
9. Леонова С. А. Проблема полисемии терминов на примере терминополья «автоматизированный электропривод» (в английском и русском языках) [Электронный ресурс] / С. А. Леонова. – Режим доступа: <https://goo.gl/JNAouz>
10. Михайлова Т. В. Семантичні відношення в українській науково-технічній термінології: дис...канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / Михайлова Т. В.. – Х.: Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, 2002. – 276 с.
11. Моисеев А. И. О языковой природе термина / А. И Моисеев // Лингвистические проблемы научно-технической терминологии. – М. : Наука, 1970. – с. 127-138
12. Нікуліна Н. В. Становлення сучасної української термінологічної системи автомобілебудування та ремонту транспортних засобів: дис...канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / Н. В. Нікуліна. – Х.: Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, 2005. – 320 с.
13. Теглівець Ю. В. Особливості лексико-семантичних процесів у радіотехнічній та електротехнічній термінології / Юлія Теглівець // Матеріали другої університетської конференції молодих науковців «Актуальні проблеми гуманітарних і соціальних наук». – Львів, 2010. – с. 13-15
14. Томко І. Є. Полісемія та омонімія у сфері досліджуваних мовних одиниць І. Є. Томко, Г. В. Шалаєва // – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://goo.gl/0TUDwG>
15. Чистюхина С. Н. Межотраслевая полисемия в терминологической системе современного английского языка: автореф. дис...канд. филол. наук: спец. 10.02.04 «Германские языки» / С. Н. Чистюхина. – М., 2011. – 28 с.

Погуляєва М. С.

Рівненський державний гуманітарний університет

АНГЛІЙСЬКА СПОРТИВНА ТЕРМІНОЛОГІЯ: АСПЕКТИ СТРУКТУРИ ТА ЕТИМОЛОГІЇ

Анотація. У статті розглядаються аспекти структури та етимології англійської спортивної термінології. Акцентується увага на трьох тематичних групах спортивних термінів: назвах видів спорту, спортивних ігор, футбольних термінів. Розробляється структурна та етимологічна класифікація досліджуваних термінів.

Ключі слова: термін, спортивна термінологія, структура, етимологія

Annotation. Article is devoted to the aspects of the structure and etymology of English sports terminology. Special attention is given to the names of kinds of sport

and sport games, football terms. The classification of these terms has been presented according to their etymological and structural features.

Key words: term, sports terminology, structure, etymology

Постановка проблеми. Термінологія є головним джерелом поповнення лексичного складу високорозвинених сучасних мов, оскільки кожна професія, кожна галузь людської діяльності знаходить своє пряме та безпосереднє відображення у мові. Саме термінологія як частина природної людської мови є найуніверсальнішим засобом зберігання, передавання, оброблення інформації. Термінологія не пов'язана із пошуком та видачею інформації, а зосереджена на значенні та передачі понять [2, с. 70].

В англійській мові постійно оновлюється лексика, постійний розвиток та збагачення якої є необхідною умовою і прямим наслідком прогресу в тих галузях діяльності людини, з якими ця термінологія пов'язана. Важливе місце посідає спортивна термінологія, що зумовлено бурхливим розвитком спорту протягом останніх десятиріч. Сучасна термінологія спорту почала бурхливо розвиватися в період активного формування спорту як соціального явища, тобто з кінця XIX століття. Саме тоді в Європі відбувалося організаційне оформлення окремих видів спорту. У той час засновувалися спортивні федерації, формувалися єдині правила змагань, зароджувалася теорія спортивного тренування як наука. Упродовж останніх років спорт з захоплення доволі вузького кола прихильників перетворився на глобальне суспільне явище з багатогранною структурою та складною ієрархією. Спорт відіграє важливу роль у житті британців, тож багато видів спорту у цій країні є популярними, тому англійська мова насичена назвами спортивних ігор, структура слів яких є різноманітною завдяки особливостям морфемного складу. Багато спортивних ігор зародилося саме у Великобританії. Розвиток спорту вплинув і на розвиток англійської мови, збагативши її новими словами та виразами з цієї галузі людської діяльності.

Сьогодні комплексним вивченням багатьох аспектів спорту займаються різні науки, оскільки спортивні терміни виходять далеко за рамки понять, що належать тільки до конкретної галузі науково-прикладних знань, спортивна термінологія є складовою частиною не тільки мови професійної комунікації спортсменів, але й також широко використовується у повсякденному житті різними соціальними і віковими групами людей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз джерел свідчить, що дослідженням проблем спортивної термінології займалося чимало науковців. Спортивна термінологія сучасної англійської мови та її лексикографічний опис був об'єктом дослідження І. М. Фесенко, яка вивчала та аналізувала вузькоспеціалізовану термінологію, а саме тенісну спеціальну лексику. О. Романчук, О. Матвіяс, Н. Юрко досліджували словотвірні характеристики термінів гандболу в англійській мові. Структурні особливості футбольних термінів в англійській мові були об'єктом дослідження В.С.Богданової. Аналіз

найбільш продуктивних способів термінотворення в термінології хокею із шайбою на матеріалі англійської мови було здійснено Л.М. Гошовською.

Отже, спортивна лексика є об'єктом дослідження багатьох мовознавців, які досліджують її у різних аспектах. **Мета нашого дослідження** – комплексне вивчення спортивної термінології сучасної англійської мови.

Завдання дослідження – розглянути тематичний, структурний і етимологічний аспекти досліджуваної спортивної термінології.

Матеріал дослідження – 100 мовних одиниць із термінології спорту сучасної англійської мови відібраних методом суцільної вибірки з Online Etymology Dictionary, тлумачного словника-довідника « Терминология спорта».

Виклад основного матеріалу. Багато видів спорту у Великобританії є популярними, тому англійська мова насичена назвами спортивних ігор, видів спорту, а також нараховує велику кількість футбольних термінів, тому досліджувану спортивну термінологію було поділено на три тематичні групи: назви видів спорту, спортивних ігор, футбольних термінів.

Вивчення структури досліджуваної термінології спорту сучасної англійської мови дало змогу виділити 4 основні структурні типи термінів: прості слова, складні слова, складно-похідні слова і словосполучення.

В дослідженні виявлено 29 термінологічних одиниць із всього корпусу досліджуваних спортивних термінів, які належать до **простих слів**, з них 16 термінологічних одиниць позначають поняття футболу: *foul* (порушення правил), *kit* (форма), *bar* (перекладина), *arbiter* (суддя), *tackle* (атака суперника), *attack* (атака), *squad* (команда), *pitch* (футбольне поле), *shot* (удар), *net* (сітка), *goal* (ворота), *fan* (вболівальник), *penalty* (штрафний удар) *draw* (нічия), *coach* (тренер), *pass* (передача), *league* (ліга) та ін. А 13 термінологічних одиниць є назвами видів спорту та спортивних ігор: *golf* (гольф), *cricket* (крикет), *badminton* (бадмінтон), *karate* (карате), *judo* (дзюдо), *pool* (більярд), *hockey* (хокей), *rugby* (регбі), *snooker* (снукер), *lacrosse* (лакрос), *tennis* (теніс), *yoga* (йога), *chess* (шахи) та ін.

У нашому мовному матеріалі 25 термінологічних одиниць належать до **похідних слів**, з них 11 термінологічних одиниць позначають поняття футболу: *referee* (суддя), *stadium* (стадіон), *striker* (нападник), *player* (гравець), *supporter* (вболівальник), *defender* (захисник), *commentator* (коментатор), *substitution* (заміна), *elimination* (вихід зі змагань), *booking* (попередження гравця жовтою карткою), *header* (удар головою) та ін. А 14 термінологічних одиниць називають види спорту: *athletics* (атлетика), *aerobics* (аеробіка), *boxing* (бокс), *canoeing* (веслування на каное), *archery* (стрільба з лука), *climbing* (скелелазіння), *cycling* (велоспорт), *diving* (дайвінг), *gymnastics* (гімнастика), *hiking* (піший туризм), *hunting* (полювання), *jogging* (оздоровчий біг), *mountaineering* (альпінізм), *rowing* (веслування), *running* (біговий спорт) та ін.

У досліджуваному корпусі термінів нами виявлено 16 термінологічних одиниць, які належать до **складних слів**. Наприклад, до цього типу слів належать назви видів спорту, пов'язаних з грою у м'яч: *football*,

baseball, basketball, handball, netball, volleyball. А 10 термінологічних одиниць – складних слів є футбольними термінами: *scoreboard* – *табло*, *score* (рахунок), *board* (дошка); *half-way line* – *середня лінія*, *half* (половина), *way* (шлях), *line* (лінія); *goalpost* – *штанга*, *goal* (ворота), *post* (ставити); *touchline* – *бічна лінія*, *line* (лінія), *touch* (торкатися); *half-back* – *півзахисник*, *half* (половина), *back* (підтримувати); *throw-in* – *вкидання м'яча*, *throw* (кидати), *in* (в); *counterattack* – *контратака*, *counter* (протистояти), *attack* (напад); *linesman* – *суддя на лінії*, *lines* (лінії), *man* (чоловік); *half-time* – *перерва між таймами*, *half* (половина), *time* (час); *offside* – *положення поза грою*, *off* (від), *side* (сторона) та ін.

У нашому мовному матеріалі нами виділено 8 термінологічних одиниць, які належать до **складно-похідних слів**: *skateboarding* – *скейтбординг* (*skate* – ковазтися; *board* – дошка); *snowboarding* – *сноубординг* (*snow* – сніг; *board* – дошка); *weightlifting* – *важка атлетика* (*weight* – вага; *lift* – піднімати); *go-karting* – *кратинг* (*go* – їти; *kart* – карта); *windsurfing* – *віндсерфінг* (*wind* – вітер; *surf* – прибій); *rollerblading* – *катання на роликових ковзанах* (*roller* – ролик; *blade* – лезо); *footballer* – *футболіст*, *goalkeeper* – *воротар* і т. ін.

Наше дослідження показало, що окрім термінів-слів, в англійській спортивній термінології є також **терміни-словосполучення**. 22 термінологічних одиниці із всього досліджуваного корпусу мовних одиниць належать до цього структурного типу термінів. До термінів-словосполучень належать 8 футбольних термінів: *World Cup* (*кубок світу*), *yellow card* (*жовта картка*), *penalty area* (*штрафна зона*), *red card* (*червона картка*), *scuba diving* (*дайвінг*), *free kick* (*штрафний удар*), *own goal* (*гол у свої ворота*), *corner kick* (*кутовий удар*), *penalty spot* (*точка пенальті*); 5 термінів – на позначення спортивних ігор: *ice hockey* (*льодовий хокей*), *beach volleyball* (*пляжний волейбол*), *table tennis* (*настільний теніс*), *ten-pin bowling* (*боулінг*), *water polo* (*водне поле*); 8 термінів – на позначення видів спорту: *ice skating* (*катання на ковзанах*), *horse racing* (*скачки*), *horse riding* (*верхова їзда*), *kick boxing* (*кік-боксинг*), *martial arts* (*бойові мистецтва*), *motor racing* (*автогонки*), *water skiing* (*водні ліжі*) і т. ін.

Будучи складовою частиною мови, спортивна термінологія безперервно розвивається. Зміна термінології в фізичному вихованні та спорті йде паралельно з розвитком цих явищ, а також окремих видів спорту. Походження термінів слід шукати в історії фізичної культури, самого виду спорту. Так, відомо що, в боротьбі, фехтуванні, кінному спорті багато термінів французького походження, в боксі, футболі – англійського, в альпінізмі – німецького і французького, в східних єдиноборствах – японського і корейського, в парусному спорті більшість термінів запозичено з судноводіння, в акробатиці – з циркового мистецтва, в художній гімнастиці – з балету [4, с. 4].

Оскільки багато видів спорту зародилося в інших країнах та стали популярними у Великобританії, англійська спортивна термінологія, як і весь словниковий склад цієї мови, не є однорідною і складається з власних слів та запозичень.

Вивчення етимологічного аспекту спортивної термінології показало, що у всьому корпусі досліджуваних лінгвістичних одиниць обсягом в 100 одиниць, 53 термінологічні одиниці спорту є **власне англійськими словами**. До власне англійських слів належать такі назви видів спорту та спортивних ігор: *climbing* – скелелазіння, з давньоанглійської мови *climban* означає "підняти себе за допомогою рук і ніг", слово має східно германське походження *klimban*, що означає "йти вгору, чіпляючись"; *badminton* – назва походить від маєтку Badminton House, де ця гра вперше проведена в Англії у середині дев'ятнадцятого століття; *rugby* – регбі, тип футболу, назва якого походить від назви англійської державної школи, де проводилася ця гра; *fishing* – риболовля, з давньоанглійської мови *fiscian* означає "піймати рибу"; *jogging* – оздоровчий біг, видозмінене від середньоанглійського слова *shoggen*, що означає "тремтіти, рухатися ривками". В словниковому складі англійської мови налічується багато власне англійських футбольних термінів. До власне англійських футбольних термінів, належать такі слова: *goal* – ворота, з середньоанглійської мови *gale* "шлях, напрямок"; *shot* – удар, слово має давньоанглійське походження, *scot* "постріл"; *net* – сітка, з давньоанглійської мови *net* означає "плетіння, мережа, павутина, сітка, що використовується для захоплення"; *striker* – нападник, походить від давньоанглійського слова *strican*, що означає "йти, рухатися, діяти"; *header* – удар головою, походить з давньоанглійської мови *heafod* "верхня частина тіла" та ін.

Проведене дослідження свідчить, що із всього корпусу лінгвістичних одиниць 47 термінологічних одиниць є **запозиченнями з інших мов**. До запозичених слів належать такі види спорту в англійській мові: *yoga* – йога, слово походить з мови хідні ueug, що в перекладі означає "приєднатися"; *karate* – карате, вид спорту, який виник у Японії, слово походить від *kara* "пустий" та *te* "рука"; *judo* – дзюдо, з японської мови *judo* означає "м'який шлях", від *ju* "ніжність, м'якість", *do* "шлях, мистецтво"; *chess* – шахи, що походить з давньофранцузького мови *eschis*, першочерговим є слово з мови санскрит *chaturanga* і означає "чотири члени армії"; *canoeing* – веслування на каное, походить від іспанського слова *canoas*, що має значення "човен, створений з твердого матеріалу"; *martial arts* – бойові мистецтва, цей вид спорту зародився у Японії, з латинської мови *martialis* перекладається як "войовничий", слово *art* з давньофранцузької означає "уміння як результат навчання або практики" та ін.

До запозичених термінів на позначення понять футболу належать такі терміни французького походження: *penalty* – штрафний удар, походить від французького слова *penalité*, що означає "штраф, покарання"; *arbiter* – арбітер, що з давньофранцузької мови *arbitre* "суддя"; *attack* – атака, що з французької мови *attaquer* означає "напад"; *pass* – передача, з давньофранцузької мови *passer* "переправитися" та ін.

Висновки дослідження. Отже, у даному дослідженні було розроблено три класифікації спортивних термінів сучасної англійської мови: тематична,

структурна та етимологічна. Згідно з тематичною класифікацією досліджувану спортивну термінологію ми поділили на три групи: футбольні терміни, назви спортивних ігор, види спорту. Згідно з структурною класифікацією 29 термінологічних одиниць належать до термінів-слів, 25 – до похідних слів, 16 – до складних слів, 8 термінологічних одиниць належать до складно-похідних. До термінів-словосполучень належать 22 термінологічні одиниці з усього корпусу мовного матеріалу. Англійська спортивна термінологія, як показує дослідження, складається з власних слів (53 одиниці) та запозичень (47 одиниць).

Література

1. Боровська О.М. Проблеми перекладу спортивної термінології /О.М. Боровська// Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Л., 2008. – Вип. 12, т. 1. – С. 51-55.
2. Лисак Л.К. *Українська мова за професійним спрямуванням* / Л.К. Лисак. Краматорськ: ДДМА, 2008. – 210 с.
3. Романчук О.В. *Словотвірні характеристики термінів гандболу в англійській мові* // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". – 2010. – № 675.
4. Терминология спорта. Толковый словарь-справочник / [уклад. і голов. ред. А.Н.Блеер]. – М. : Издательский центр «Академия», 2010. – 464 с
5. Фесенко І.М. Спортивна термінологія сучасної англійської мови та її лексикографічний опис (на матеріалі тенісної термінології) / І. М. Фесенко // Нова філологія. –2011. – № 46. – С. 212–216.
6. Online etymology dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.etymonline.com>

Федорчук Т. І.

Рівненський державний гуманітарний університет

АНГЛІЙСЬКА ТЕРМІНОГРУПА «БАЛЬНИЙ ТАНЕЦЬ»: ЕТИМОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Анотація. У статті досліджено походження англійських термінів на позначення бальних танців. Звернено увагу на основні типи і підтипи запозичень.

Ключові слова: термін, терміносистема, терміногрупа, запозичення, пряме запозичення, буквальне запозичення, трансформоване запозичення.

Annotation. The origin of English ballroom terms is investigated in the article. Attention is paid to the main types and subtypes of borrowings.

Key words: term, terminology system, terminology group, borrowings, direct borrowing, literal borrowing, transformed borrowing.

УДК 81+82:811.11+811.13
ББК 81+83

Наукове видання

STUDIA PHILOLOGICA

Збірник
наукових студентських праць

ВИПУСК 1

The Collection of Students' Scientific Works

ISSUE 1

Формат 60x84^{1/16}.
Папір офсетний. Друк ризографічний.
Гарнітура Times New Roman.
Ум. др. арк. 17 Наклад 100.

Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету
м. Рівне, 33000, вул. Ст. Бандери, 12,
тел.: (0362) 26-48-83

Друк: ТМ «Доцент»,
м. Рівне, 33000, вул. Соборна, 17,
тел.: (0362) 45-44-45